

Број/Број: 04/1,03/11-05-1-327/11
Сарајево/Sarajevo, 3. 2. 2012.

**IZVJEŠĆE S PRVOGA DIJELA REDOVITOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EUROPE, STRASBOURG,
23.-27. 1. 2012.**

Prvi dio redovitog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Europe održan je u Strasbourgu od 23. do 27. siječnja 2012. godine. Na zasjedanju je sudjelovalo Izaslanstvo Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, u kojem su bili:

1. Milica Marković, članica Izaslanstva;
2. Saša Magazinović, član Izaslanstva;
3. Borjana Krišto, članica Izaslanstva;
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
5. Krunoslav Vrdoljak, zamjenik člana;
6. Sevda Valjevčić, privremena tajnica Izaslanstva,
7. Adnan Bešić, prevoditelj.

Na početku zasjedanja Parlamentarna skupština Vijeća Europe potvrdila je vjerodajnice bosanskohercegovačkog izaslanstva kao i ostalih nacionalnih izaslanstava.

Na otvaranju prvoga dijela redovitog zasjedanja u 2012. godini izabran je **novi, 26. po redu predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, g. Jean Claude Mignon**, zastupnik iz Francuske. U svome obraćanju Skupštini istaknuo je kako tijekom svoga mandata želi osigurati da vladavina prava, poštivanje ljudskih prava kao i demokracija ne budu samo prazne riječi, kao ni napredak na tim područjima, unutar i izvan naših granica, uz sudjelovanje europskih susjeda koji se kreću na putu demokracije. G. Mignon namjerava ponovno vratiti Vijeće Europe u središte europske i međunarodne scene. Vizija koju g. Mignon ima za Vijeće Europe jest Europa ljudskih prava kao neizbježna stvarnost. Prethodnik g. Mignona, g. Mevlut Čavuşoglu, u svome je obraćanju kazao da je za vrijeme svoga predsjedanja Parlamentarnom skupštinom Vijeća Europe učinio najviše što je mogao za jačanje Skupštine i njezine institucionalne uloge, mada se uvijek može učiniti više.

Prvoga dana zasjedanja, 23. 1. 2012., održan je **sastanak Odbora za poštivanje obveza i angažmana država članica Vijeća Europe (Odbora za monitoring)**. U ime Izaslanstva PSBiH, sastanku su bili nazočni Milica Marković i Saša Magazinović. Na ovome sastanku razmatran je Prijedlog rezolucije o funkcioniranju demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini te amandmani uloženi od dijela Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe (Milica Marković, Borjana Krišto, Mladen Ivanić, Mladen Bosić i Boško Tomić). Predsjedništvo BiH već 10 godina nije bilo u stanju imenovati kandidata za ključna mjesta u Venecijanskoj komisiji, Europskom odboru za sprečavanje mučenja i neljudskog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), Europskoj komisiji za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti (ECRI), te u tijela Savjetodavnog odbora za Okvirnu konvenciju za zaštitu

nacionalnih manjina. Trajni zastoj i sukobljavanja ometaju završetak mnogih potrebnih reformi u bitnim sektorima poput demokratskih institucija, vladavine prava i ljudskih prava. U biti, BiH je od 2006. godine postigla vrlo mali napredak kada je u pitanju ispunjavanje ključnih preuzetih obveza prema Vijeću Europe. Odbor za monitoring istaknuo je da je za funkcioniranje države nužna sveobuhvatna ustavna reforma, koja bi omogućila državi oslobađanje od „institucionalnih okova“ uspostavljenih Daytonskim mirovnim sporazumom, počevši od promjene odredaba o kvorumu i pravila glasovanja koja su bila sustavno zlorabljena i kočila sve procese donošenja odluka.

Drugoga dana zasjedanja PSVE-a, 24. 1. 2012., velikom većinom glasova (111 „za“, 3 „protiv“ i 6 „suzdržanih“) usvojeni su Izvješće i **Rezolucija o funkcioniranju demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini 1855 (2012.)**.¹

Usvojenom Rezolucijom PSVE podsjeća na svoju Rezoluciju 1701 (2010.) o funkcioniranju demokratskih institucija u BiH, u kojoj je pozvala sve ključne političke aktore da prije izbora u listopadu 2010. godine započnu konstruktivni dijalog o konkretnim prijedlozima amandmana na Ustav BiH, kao i na Rezoluciju 1725 (2010.) o hitnoj potrebi za ustavnim reformama u Bosni i Hercegovini. Skupština žali što vlasti nisu učinile nikakav stvarni napor kako bi se prije pokrenuo ozbiljan institucionalni proces, čiji bi cilj bio priprema sveobuhvatnog seta ustavnih amandmana, te ponavlja da je presuda u predmetu „Sejdić i Finci protiv BiH“ pravno obvezujuća i mora biti provedena. Skupština upozorava da bi članstvo Bosne i Hercegovine u Vijeću Europe moglo biti ugroženo ukoliko potrebni amandmani ne budu usvojeni na vrijeme, odnosno prije sljedećih izbora 2014. godine. Rezolucijom se, pored ostaloga, naglašava da će događanja u Bosni i Hercegovini biti praćena s posebnom pažnjom do 15. ožujka, a nakon toga će se, ovisno o napretku u BiH u provedbi ove kao i prethodnih rezolucija 1701 (2010.) i 1725 (2010.), odlučiti o budućim potezima Vijeća Europe.

Zastupnici u Parlamentarnoj skupštini BiH, Milica Marković, Borjana Krišto i Saša Magazinović, imali su pojedinačna izlaganja o ovoj točki dnevnoga reda.

Gđa Marković u svome je obraćanju kazala kako su se stvari u BiH ipak pokrenule u pozitivnom smjeru. Optimistična je glede toga da će do sjednice Parlamentarne skupštine Vijeća Europe u travnju Izaslanstvo moći obavijestiti o tome da je provedena presuda u predmetu „Sejdić i Finci“ i da je novo Vijeće ministara počelo raditi u punom kapacitetu. Kazala je kako bi voljela da to bude dobra informacija baš u vrijeme travanjskog zasjedanja, kada se navršava 10 godina članstva BiH u Vijeću Europe. „Ponekad život namjesti da se veoma važne stvari dogode u isto vrijeme“, kazala je.

Gđa Krišto u svome se obraćanju osvrnula na nužnost korekcije Izvješća kako bi se potpuno objektivno prikazalo stanje u funkcioniranju demokratskih institucija u BiH. Gđa Krišto smatra da u Izvješću nije objektivno prikazano stanje na pojedinim područjima, a pritom nije uvažena ni činjenica da je u međuvremenu došlo do značajnih pomaka. Kada je u pitanju uspostava vlasti na razini Federacije BiH, gđa Krišto se osvrnula na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kojom je utvrđeno da izbori za Dom naroda Parlamenta FBiH nisu provedeni sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i da nisu ispunjeni uvjeti za njegovo konstituiranje, kao i na Odluku kojom je utvrđeno da izbor predsjednika i potpredsjednika FBiH nije proveden sukladno Izbornom zakonu BiH i kojom se poništava izbor predsjednika i potpredsjednika FBiH. Na žalost, visoki predstavnik suspendirao je ove

---

¹ Prilog Izvješću

odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, iako su one utemeljene na zakonu. Navedene aktivnosti visokog predstavnika dovele su do situacije suprotne onoj koju bi njegovo djelovanje trebalo osigurati. Tom odlukom stvaljene su na kušnju demokratske procedure te provođenje i poštivanje izbornih rezultata, što je zasigurno izazvalo pravnu nesigurnost i poljuljalo temelje pravne države, posebice je istaknula gđa Krišto. Svima mora biti jasno da BiH čine tri konstitutivna naroda i građani, te nitko nema pravo zanemarivati njihovu volju i interese. Samo u duhu tolerancije, razumijevanja i međusobnog uvažavanja možemo graditi prosperitetno društvo utemeljeno na demokratskim načelima, posebno je istaknula gđa Krišto.

G. Magazinović čestitao je izvjestiteljima na Izvješću i Rezoluciji. U svome obraćanju Skupštini g. Magazinović je naglasio kako su stvari po prvi puta nazvane pravim imenom. U Izvješću se govori o BiH kao multietničkoj zemlji građana s jednakim pravima. U potpunosti je suglasan s tom vizijom i bori se za nju svaki dan, međutim postoje snažne političke snage koje se bore protiv toga i to je problem u Bosni i Hercegovini. Na kraju je g. Magazinović zamolio za dopuštenje da izlaganje završi riječima gđe Woldseth „vrijeme je da BiH krene iz etnokracije u demokraciju“.

U raspravi su sudjelovali i predstavnici svih parlamentarnih skupina, kao i zamjetno veliki broj predstavnika izaslanstava država članica Vijeća Europe.

Parlamentarna skupština Vijeća Europe još jednom je pozvala vlasti u BiH i ključne političke aktere da preuzmu odgovornost, prekinu opstrukcije i konstruktivno rade na razini državnih institucija kako bi se okončale stalne blokade i sukobljavanja. „Vrijeme je da se krene iz etnokracije prema demokraciji“ posebice su istaknuli izvjestitelji o ovoj temi gđa Karin Woldseth (Norveška, EDG) i g. Jean-Claude Mignon (Francuska, EPP/CD).

Drugoga dana zasjedanja, 24. 1. 2012., Parlamentarna skupština Vijeća Europe izabrala je **Nilsa Muižnieksa** iz Letonije za novoga **povjerenika za ljudska prava Vijeća Europe** na mandat od šest godina, počevši od 1. travnja 2012. godine. G. Nils Muižnieks izabran je u prvom krugu apsolutnom većinom glasova. Ured povjerenika Vijeća Europe uspostavljen je 1999. godine kao neovisna institucija u sklopu Vijeća Europe, s ciljem promicanja svijesti o ljudskim pravima te promicanja poštivanja ljudskih prava u svim državama članicama. Povjerenik je izabran s liste na kojoj su bila tri kandidata, a koju je sastavio Odbor ministara. Osim izabranog povjerenika Nilsa Muižnieksa, na listi su bila još dva kandidata i to: Pierre-Yves Monette (Belgija) i Frans Timmermans (Nizozemska). Pomoć pri izboru kandidata Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe pružio je Pododbor za ljudska prava, koji je bio zadužen Skupštini dostaviti preporuke za izbor povjerenika na temelju razgovora s kandidatima i procjene njihovog životopisa.

U skladu s dogovorom, članovi Izaslanstva PSBiH raspoređeni su odbore kako slijedi:

- **Odbor za politička pitanja i demokraciju** (član Saša Magazinović, zamjenik Mladen Bosić)
- **Odbor za pravne poslove i ljudska prava** (članica Milica Marković, zamjenica Nermina Kapetanović)
- **Odbor za socijalna pitanja, zdravlje i održivi razvoj** (članica Milica Marković, zamjenica Borjana Krišto)
- **Odbor za migracije, izbjeglice i populaciju** (član Saša Magazinović, zamjenik Krunoslav Vrdoljak)
- **Odbor za kulturu, znanost i obrazovanje** (članica Ismeta Dervoz)
- **Odbor za ravnopravnost i nediskriminaciju** (članica Ismeta Dervoz).

Na sastanku Odbora za kulturu, znanost i obrazovanje gđa Ismeta Dervoz imenovana je članicom Pododbora za medije i informativno društvo te Pododbora za kulturu, raznovrsnost i naslijeđe, koji djeluju unutar Odbora za kulturu, znanost i obrazovanje.

1. ZNAČAJNIJE TEME ZASJEDANJA

Pravo svakoga na sudjelovanje u kulturnom životu

Izvjestiteljica Muriel Marland-Militello (Francuska, EPP/CD) u svome je izvješću istraživala ulogu demokratske države u vezi s poticanjem i održavanjem kreativne slobode koja potječe iz kulture u svim njenim oblicima, pogotovo za mlade. Bogatstvo ljudske imaginacije i traganje za značenjem leži u središtu velikog raspona djelovanja koja se nazivaju “kulturnim”. Kultura nudi ljudskim bićima slobodu određivanja svoga mjesta na svijetu i dijeljena s drugima svoje jedinstvene slike o životu. Pravo sudjelovanja u kulturnom životu ključno je za sustav ljudskih prava.

U usvojenoj **Rezoluciji br. 1990 (2012.)** Parlamentarna skupština Vijeća Europe istaknula je da pravo svakoga na sudjelovanje u kulturnom životu podrazumijeva jednak i slobodan pristup za sve. Usvajanjem teksta na temelju izvješća Muriel Marlando-Militello (Francuska, EPP/CD) Skupština je kazala da država ne samo što ima odgovornost osigurati široku ponudu kulturnih usluga, već bi trebala djelovati i kao inicijator, promoter i uređivač interakcije među javnim i privatnim sektorom. U praksi bi to trebalo značiti primjereno financiranje kulture i kulturnog naslijeđa, te usmjeravanje novca na projekte koji će ojačati sinergiju i suradnju, ohrabriti pojedince i sredine da sudjeluju umjesto što samo promatraju. Odbor ministara trebao bi formalno podržati Smjernice za razvoj politike, kojima bi se osiguralo učinkovito sudjelovanje u kulturnom životu.

Jamčiti mjerodavnost i djelotvornost Europske konvencije o ljudskim pravima

Europski sud za ljudska prava susreće se s mnogim poteškoćama, među kojima je i porast broja neriješenih predmeta. Sud je instrument s iznimno pozitivnim utjecajem na europski zakon i praksu, međutim ne može postati zamjena za nacionalnu zaštitu ljudskih prava. To zapravo podrazumijeva djelovanje Europskog suda za ljudska prava iz pozadine.

Po mišljenju članova Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, Europski sud za ljudska prava trebao bi biti “kćer” nacionalnim vlastima, vladama, sudovima i parlamentima, koji bi morali imati ključnu ulogu u jamčenju i zaštiti ljudskih prava u cijeloj Europi. Skupština je usvojila **Rezolucija 1856 (2012.)**, na temelju izvješća Klaasa de Vriesa (Nizozemska, SOC), u kojoj je navedeno da prioritet treba biti rješavanje poteškoća s kojima se susreću zemlje u kojima se ne primjenjuju na odgovarajući način norme Konvencije. Predstavljajući svoje izvješće, izvjestitelj Klaas de Vries (Nizozemska, SOC) istaknuo je problem strukturnih nedostaka u pojedinim zemljama, a što za posljedicu ima gomilanje predmeta iz tih zemlja pred Sudom (70% zahtjeva koji čekaju rješavanje pred Sudom došlo je iz samo šest država: Italije, Poljske, Rumunjske, Rusije, Turske i Ukrajine). Skupština je naglasila da bi nacionalni parlamenti trebali igrati ključnu ulogu, a prije svega usklađivanjem prijedloga zakona u zemlji s Konvencijom s jedne strane, te potpunom provedbom presuda Suda s druge strane.

Stanje u Bjelorusiji

Izvješće o stanju u Bjelorusiji pripremio je g. Andres Herkel (Estonija, EPP/CD), u kojem je izrazio duboku zabrinutost zbog pogoršanja stanja ljudskih prava, građanskih i političkih sloboda u Bjelorusiji. U svome izvješću osuđuje vlasti u Minsku za najmerno okretanje leđa Europi i vrijednostima što ih Europa promiče. Skupština usvojenim tekstom **Rezolucije 1857 (2012.)** osuđuje stalni progon, šikaniranje, kao i zastrašivanje pripadnika oporbe i maltretiranje aktivista civilnoga društva, neovisnih medija i branitelja ljudskih prava, te izražava zabrinutost zbog uvjeta u pritvoru političkih zatvorenika. Skupština nadalje osuđuje nedavne zakonske izmjene kojima se dodatno ograničava sloboda izražavanja, okupljanja i udruživanja.

Skupština poziva vlasti Bjelorusije na oslobađanje i rehabilitaciju svih političkih zatvorenika, te na suzdržavanje od pritiska na sve političke zatvorenike. Osim toga, Skupština traži da bjeloruske vlasti nastave proces reforme izbornog zakonodavstva, uzimajući pritom u obzir niz preporuka OESS-a i Venecijanske komisije. Skupština potiče države članice Vijeća Europe da koriste diplomatski i politički utjecaj kako bi pozvale vlasti Bjelorusije na uklađivanje domaćih zakona s međunarodnim priznatim standardima ljudskih prava, te na suradnju s Vijećem Europe, OESS-om, Europskom unijom i tijelima Ujedinjenih naroda.

Poštivanje obveza i angažmana Srbije

Slijedom rasprave održane na temelju izvješća g. Davida Harutyunyana (Armenija) i g. Indreka Saara (Estonija, SOC), parlamentarci su čestitali Srbiji na napretku u poštivanju obveza i dužnosti od posljednje rezolucije Skupštine 2009. godine te na seriji impresivnih reformi. Vlasti Srbije neoprekidno su provodile obveze koje su preuzele pristupanjem Vijeću Europe 2003. godine. Uspostavljena je klima političke stabilnosti, te je učinjen značajan napredak kada je u pitanju pristupanje EU. Od posebnog je značaja i suradnja s Haškim sudom, ostvarena prije svega uhićenjem i izručenjem bjegunaca Ratka Mladića i Gorana Hadžića, optuženih za ratne zločine.

U usvojenoj **Rezoluciji 1858 (2012.)** između ostaloga se navodi bitna uloga Srbije u regiji kao i pri uspostavi mirnog dijaloga s Prištinom, što je u praksi rezultiralo Ugovorom o slobodi kretanja te uzajamnim priznavanjem školskih i sveučilišnih kvalifikacija. Do sada je Srbija potpisala i ispunila 77 konvencija Vijeća Europe. Potpisano je još šest drugih konvencija, koje čekaju na ratifikaciju.

Odobranjem izvješća Davida Harutyunyana (Armenija, EDG) i Indreka Saara (Estonija, SOC) parlamentarci su pozvali Srbiju, prije nego što Skupština završi monitoring nad njom, na napredak u sljedećim ključnim područjima: potpunoj provedbi reforme pravosudnog sustava, snažnijim mjerama protiv korupcije, većoj neovisnosti medija i poboljšanju klime za nacionalne manjine, osobito Rome.

Zaštita ljudskih prava i dostojanstva, vodeći računa o prethodno izraženim željama pacijenata

Trenutačno vlada opći konsensus o tome da nitko ne može biti prisiljen trpjeti medicinsko liječenje protiv svoje volje. Kada su jasno izražene želje sposobnog, odraslog čovjeka, one

moraju prevladati čak i ako pacijenti odbiju liječenje. Po mišljenju članova Odbora za društvena pitanja, države bi trebale u cijelosti primijeniti Biomedicinsku konvenciju. Kako bi se države članice potaknule da više uzimaju u obzir prethodno izražene želje pacijenata, Skupština ih je pozvala da potpišu, ratificiraju i potpuno provedu Konvenciju iz Oviedea, ukoliko to nisu učinile do sada. U Rezoluciji **1859 (2012.)** usvojenoj na zasjedanju Skupštine ističe se da obvezujuće konvencije Vijeća Europe uključuju pravo svakog ljudskog bića da ne bude primoran na liječenje protiv njegove ili njezine volje. Konvencijom se posebno propisuje uzimanje u obzir prethodnih želja pacijenata koje se odnose na medicinske intervencije, a koje pacijent nije u stanju izražavati za vrijeme intervencije. Posebno je naglašena raznolikost situacije u drugim zemljama. Na temelju zaključaka izvjestitelja Jordia Xucla i Coste (Španjolska, ALDE), Skupština preporučuje zemljama koje nemaju zakone o tome da trebaju uvesti zakonske odredbe kojima bi se uredilo ovo područje.

Poboljšati ljudska prava žena u svijetu

Uprkos brojnim obvezama što su ih države preuzele u posljednjem desetljeću u pogledu promicanja i zaštite ženskih prava, prema mišljenju članova Odbora za jednakost i nediskriminaciju, napredak u poboljšanju ženskih prava na globalnoj razini manji je od očekivanog. Nejednakost i diskriminacija žena i dalje je sustavna i široko rasprostranjena. Izvješće o ljudskim pravima žena u svijetu pripremila je Lydie Err (Luksemburg, SOC), u kojem je istaknuto kako u cijelom svijetu nasilje nerazmjerno pogađa žene. U svome je izvješću gđa Err naglasila da je svaka treća žena u različitim dobima svoga života bila pretučena, prisiljena na seks ili na neki drugi način zlostavljana. Samo 19% članova parlamenta su žene. Usvojenom **Rezolucijom 1860 (2012.)** Skupština poziva države članice da vode računa o rodnoj dimenziji u svim politikama i zakonodavstvu. Posebno izražava zabrinutost zbog mogućeg pogoršanja neravnopravnosti spolova kao posljedice različitog utjecaja gospodarske i financijske krize na muškarce i žene, a što zahtijeva odgovarajuće mjere. Države članice trebale bi osigurati jednaku zastupljenost žena u političkim tijelima odlučivanja, kao i pojačati svoje napore u borbi protiv diskriminacije.

Promicati Konvenciju Vijeća Europe o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja

Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, koja je otvorena za potpisivanje u svibnju 2011. godine, najdalekosežniji je instrument u svijetu na ovome području. Trostrukim koncentriranjem na zaštitu žrtava, procesuiranje počinitelja i mijenjanje društvenih stavova, utemeljenom na snažnom i inovativnom sustavu praćenja, mogu se potencijalno spasiti i promijeniti životi milijuna žrtava, te se može osjetno poboljšati položaj žena u Europi i šire. Međutim da bi do toga došlo, Konvencija najprije mora stupiti na snagu, preoblikovati se u zakon i na kraju se početi primjenjivati u što je moguće više zemalja.

U usvojenoj **Rezoluciji 1861 (2012.)** sve države članice koje to još nisu učinile pozvane su da potpišu Istanbulsku konvenciju i da je što prije ratificiraju. U Konvenciji se pruža sveobuhvatan okvir za sprečavanje nasilja nad ženama pružanjem zaštite žrtvi i procesuiranjem počinitelja, no ne može stupiti na snagu sve dok je ne potpiše određeni broj zemalja (najmanje 10, uključujući osam država članica). Na temelju izvješća Josea Mendesa Bota (Portugal, EPP/CD), Skupština je zatražila da sve države članice poduzmu seriju mjera za promicanje Konvencije i olakšavanje njezinog potpisivanja i ratificiranja. Kako bi se povećao

utjecaj Konvencije i na države koje nisu članice Vijeća Europe, Skupština potiče organizacije *UN žene* i IPU na njezino promicanje. Skupština također pozdravlja odluku Odbora za ravnopravnost spolova i nediskriminaciju o imenovanju općeg izvjestitelja o nasilju nad ženama, vjerujući da će to doprinijeti povećanju vidljivosti i relevantnosti rada Skupštine na tome području.

Funkcioniranje demokratskih institucija u Ukrajini

Članovi Odbora za monitoring zabrinuti su zbog brojnih nedostataka u suđenjima za “zlouporabu položaja” i “prekoračenje službenih ovlasti” koji se trenutačno odvijaju u Ukrajini protiv bivših članova vlade. Prema mišljenju članova Odbora za monitoring, odredbe kaznenog zakona koje se primjenjuju u tim suđenjima omogućavaju *post facto* kriminalizaciju normalnog političkog odlučivanja. To je u suprotnosti s vladavinom prava i neprihvatljivo. Optužbe na temelju tih odredaba kaznenog zakona uključuju i one protiv bivše premijerke Julije Timošenko, a koje bi, prema mišljenju članova Odbora za monitoring, trebalo povući. U **Rezoluciji 1862 (2012.)**, usvojenoj na temelju izvješća izvjestiteljica Mailis Reps (Estonija, ALDE) i Mariette de Pourbaix-Lundin (Švedska, EPP/CD), Skupština je izrazila zabrinutost zbog pogoršanja zdravstvenog stanja gđe Timošenko, pozivajući ukrajinske vlasti da joj omoguće liječenje koje će joj pružiti neovisni liječnici. Skupština također poziva ukrajinske vlasti da oslobode bivšeg ministra unutarnjih poslova Jurija Lučenka i bivšeg ministra obrane Valerija Ivašenka, prije svega iz humanitarnih razloga te zbog pogoršanja njihova zdravstvenog stanja.

Ovi problemi posljedica su nedostataka u sustavu pravosuđa. Vrijeme je da Ukrajina poradi na povećanju neovisnosti sudstva i smanjenju prekomjernih pritvorskih mjera, istaknuli su članovi Skupštine i pozvali vlasti Ukrajine na ustavne reforme i na promjenu ukrajinskog izbornog zakona.

Preseljavanje stanovništva: povreda ljudskih prava

Preseljavanje stanovništva složena je pojava o kojoj se rijetko govori u raspravama o ljudskim pravima. Do preseljavanja stanovništva dolazi u promjenjivim okolnostima, čiji se raspon kreće od vremena rata i poraća do periodičnih sukoba, čak i u vrijeme mira. Ono se sastoji od iseljavanja te ponovnog naseljavanja ljudima u granicama ili izvan granica države. U prošlosti je preseljavanje stanovništva prihvaćeno kao način smirivanja političkih, etničkih i vjerskih sukoba. U današnje vrijeme ono se smatra ozbiljnom povredom međunarodnog prava.

U **Rezoluciji 1863 (2012.)**, usvojenoj na temelju izvješća Egidijusa Vareikisa (Litva, EPP/CD), Skupština je osudila svaki oblik prisilne migracije ljudi u Europi i svugdje u svijetu, što uključuje i kretanje osoba unutar ili iz nekog područja bilo u zemlji ili preko međunarodne granice, unutar ili izvan okupiranog područja, bez slobodnog pristanka. Skupština je istaknula da se preseljavanjem stanovništva povređuje međunarodno kazneno pravo i međunarodno humanitarno pravo, kao i načela međunarodnog javnog prava. Skupština je pozvala sve članice Vijeća Europe da osude takvo postupanje, pravilno razmotre svoje prijašnje ponašanje i da na međunarodnom planu promiču usvajanje međunarodnog, zakonskog i obvezujućeg instrumenta kojim će se učvrstiti već postojeći standardi predstavljeni u različitim međunarodnim zakonodavnim instrumentima, a koji definiraju sve oblike učinjenog preseljavanja stanovništva.

Demokratski trendovi u Europi: pretvoriti izazove u mogućnosti

Dok broj stanovništva raste na globalnom planu i nedavno je dosegao 7 milijardi, u Europi se broj stanovnika razmjerno smanjuje. Države članice Vijeća Europe trenutačno čine 12% svjetske populacije, s tim što se do 2050. godine očekuje pad na 9%. Više od trećine europskog stanovništva do tada će biti starije od 60 godina. Usprkos padu stope fertiliteta i starenju stanovništva, Europa još uvijek ima priliku ostati ekonomski i politički utjecajna unutar tih novih kretanja. Odobravanje izvješća gđe Nursune Memecen (Turska, ALDE) i usvajanjem **Rezolucije 1864 (2012)** Skupština poziva države članice da potiču inovacije i tehnologiju kako bi povećale ulaganja u ljudski potencijal, naročito prema doseljenicima, prema kojima se trebaju odnositi kao prema glavnoj radnoj snazi.

2. ZNAČAJNIJA OBRAĆANJA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI VIJEĆA EUROPE

Drugoga dana zasjedanja parlamentarcima se, u svojstvu **glavne ravnateljice UNESCO-a, obratila gđa Irena Bokoba**. Na početku svoga izlaganja ravnateljica je kazala da je kultura kompas s pomoću kojega ljudi tumače elemente svoga života. Istaknula je važnost kulture kao jednog od temeljnih ljudskih prava, naglašavajući važnost suradnje s Vijećem Europe. Gđa Bokova objasnila je raznolikost UNESCO-ve normativne akcije i naglasila izazove nove tehnologije i utjecaj na nove kulturne vidike. Posebno je istaknula da bi kulturne norme trebalo integrirati u javne norme na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Trećega dana zasjedanja Skupštini se obratio **gruzijski ministar vanjskih poslova Grigol Vashadze**, koji je kazao kako je uvjeren da je proces integracije u europske institucije najbolji način preventivnog mehanizma protiv obnavljanja nestabilnosti i nasilja. **G. Grigol Vashadze** rekao je da podržava reformu Vijeća Europe. U svome obraćanju posebno je istaknuo napredak svoje zemlje u pogledu upravljanja, pravila demokracije i zakonodavstva. Posebice je naglasio pravilo protiv korupcije tzv. nula podnošljivosti. Na kraju je citirao Olofa Palmea, bivšeg švedskog premijera, navodeći da je demokracija pitanje ljudskog dostojanstva, a ljudsko dostojanstvo je pravo i praktična mogućnost stvaranja budućnosti s drugima.

Engleski premijer **David Cameron** obratio se Skupštini trećeg dana zasjedanja, izjavivši da je 47 država članica Vijeća Europe imalo 'generacijsku' priliku poboljšati uvjete ljudskih prava, slobode i dostojanstva. Prema njegovim riječima, za 800 milijuna ljudi kojima Sud služi potrebna je istinska reforma za izvornu svrhu. Ovo je pravi trenutak za reformu - koja je praktična, senzibilna i povećava ugled suda.

Četvrtoga dana zasjedanja upriličena su obraćanja pomoćnice glavnog tajnika Ujedinjenih naroda i izvršne direktorice *UN žena* Michelle Bachelet te dosadašnjeg povjerenika za ljudska prava Vijeća Europe Thomasa Hammarberga.

Gđa Michelle Bachelet, pomoćnica glavnog tajnika Ujedinjenih naroda i izvršna direktorica UN žene, u svome je obraćanju izjavila kako žene žele da se njihova temeljna ljudska prava poštuju. Bivša čileanska predsjednica, dugogodišnja borbinja za prava žena, tražila je veću spolnu jednakost i jačanje žena. "Naš najveći izazov je osigurati da naporni rad

i postignuća žena ne budu izgubljena nego zaštićena i unaprijeđena za vrijeme ovoga razdoblja strogosti i tranzicije”, kazala je. Štoviše, gđa Bachelet je potvrdila podršku UN-a ženama iz arapskih zemalja i pozvala države članice da ratificiraju tko bitnu Konvenciju Vijeća Europe o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja. Posebno je pohvalila Vijeće Europe zbog posvećenosti ostvarenju jednakog sudjelovanja žena i muškaraca kako bi politički život postao stvarnost.

Dosadašnji povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava, g. Thomas Hammarberg, predstavio je godišnje izvješće za 2011. o aktivnostima za trajanja njegova mandata. U godišnjem izvješću je identificirao polja na kojima je potrebno snažnije politički djelovati, prije svega na polju pravosuđa koje ne funkcionira u mnogim državama članicama Europske unije. Prema njegovim riječima, korupcija, politička umiješanost i nedostatak resursa uništavaju samostalnost i kredibilitet pravosuđa. Jačanje prava ključno je za obnavljanje povjerenjenja javnosti u pravosudni sustav. Povjerenik žali što je došlo do povećanog pritiska na medije, a što je za posljedicu imalo narušavanje njihove samostalnosti i pluralizma. Osobe s posebnim potrebama i dalje su isključene iz ključnih sektora. Osobe romskog podrijetla i dalje žive u bijedi i pate od otuđenosti u mnogim europskim zemljama. Marginalizacija i stigmatizacija umnogome utječu na svakidašnji život homoseksualaca, biseksualaca i transeksualaca u nekim zemljama. Povjerenik za ljudska prava također je primjetio da je odnos prema tražiteljima azila i migrantima postupno sve negativniji. Diskriminacija nad ženama i dalje se nastavlja na radnom mjestu, kao i u edukaciji i političkom sudjelovanju. Thomas Hammarberg najviše je zabrinut za životni standard starijih osoba.

Pripremila:²
privremena tajnica Izaslanstva

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima obaju domova PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Izaslanstvu PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Tajništva
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

---

² Uz suglasnost članova Izaslanstva